

Demografische ontwikkelingen 2009-2039 gemeente Groningen

Narly Rambharos

Februari 2020

www.oisgroningen.nl

BASIS VOOR BELEID

Inhoud

Inhoud	2
1. Inleiding	3
2. Demografische ontwikkelingen 2009-2019	4
3. Bevolkingsprognose 2019-2039	10
4. Huishoudenprognose 2019-2039	15
Colofon	

1. Inleiding

Per 1 januari 2019 zijn de gemeente Groningen, Haren en Ten Boer samengevoegd en gaan verder als de gemeente Groningen (hierna te noemen "de gemeente Groningen"). Dit rapport presenteert demografische cijfers en -ontwikkelingen van de gemeente Groningen voor de periode 2009-2039 op drie schaalniveaus, namelijk het gemeente-, wijk- en gebiedsniveau.

Naast wijken bestaat de gemeente Groningen ook uit dorpen. Voor de analyse van de demografische gegevens zijn bepaalde dorpen samengevoegd tot een gebied. Haren Centrum, Haren Zuidwest, Haren Zuidoost, Haren-Noord, Essen, Buitengebied Haren-Noordwest, Nesciopark, Paterswoldsemeer en Buitengebied Haren-Zuidoost vormen het gebied 'Haren-West e.o.'. Oosterhaar en Tuindorp-Felland zijn samengevoegd tot 'Haren-Oost e.o.'. De dorpen Glimmen Dorp, Onnen Dorp en Noordlaren Dorp vormen het gebied Glimmen-Onnen-Noordlaren. Ten Boer, Garmerwolde, Thesinge en Sint Annen zijn samengevoegd tot het gebied 'Ten Boer e.o.' en ten slotte vormen Ten Post, Lellens, Woltersum en Winneweer het gebied 'Ten Post e.o.'.

Analyses van historische gegevens over de periode 2009 tot 2019 zijn verricht op geanonimiseerde data afkomstig uit de Basisregistratie Personen (BRP). Thema's die onder de loep zijn genomen zijn (1) de bevolkingsomvang- en samenstelling naar leeftijd en geslacht, (2) de bevolkingsdynamiek, i.e. geboorte, sterfte, gevestigde en vertrokken personen en (3) de omvang van de huishoudens. Voor de analyses zijn cijfers uit de oude gemeenten Groningen, Haren en Ten Boer omgerekend naar cijfers in de nieuwe gemeentelijke indeling.

De bevolkingsprognose 2019-2039, opgesteld door OIS Groningen, geeft inzicht in de meest waarschijnlijke toekomstige ontwikkeling van de Groningse bevolking. Deze prognose is een actualisatie van de bevolkingsprognose 2018-2038, die in november 2018 is gepubliceerd.

Om de prognose te kunnen maken hebben we veronderstellingen opgesteld over geboorte, sterfte, binnenlandse en buitenlandse migratie en de ontwikkeling in het aantal woningen. Deze veronderstellingen worden gemaakt door historisch-demografische ontwikkelingen te analyseren en trends door te trekken naar de toekomst. Hiervoor hebben we kansen berekend die bepalen hoeveel kinderen er gedurende een jaar worden geboren, hoeveel mensen zullen sterven, en hoeveel mensen zullen immi- en/of emigreren.

Tegelijkertijd met de bevolkingsprognose publiceren we de huishoudensprognose 2019-2039 die een mogelijke toekomstbeeld geeft van de ontwikkeling van het aantal huishoudens naar type en grootte.

De bevolkings- en huishoudensprognose van de gemeente Groningen zijn uitgevoerd met behulp van het prognosemodel GBPro.

Paragraaf 2 gaat in op historische trendanalyses. In paragraaf 3 worden de belangrijkste uitkomsten van de bevolkingsprognose 2019-2039 beschreven. Tot slot bespreken we in paragraaf 4 een mogelijke toekomstige ontwikkeling in aard en omvang van de huishoudens van de gemeente Groningen.

2. Demografische ontwikkelingen 2009 tot 2019

Deze paragraaf brengt de ontwikkelingen van de bevolking van de gemeente Groningen in beeld. Dit wordt gedaan voor de periode 2009 tot 2019. We besteden ten eerste aandacht aan de samenstelling van de bevolking naar leeftijd, geslacht, gebied en huishouden. Ten tweede bieden we inzicht in hoe de bevolking de afgelopen tien jaar is veranderd door geboorten, sterfgevallen, migratie en veroudering. We brengen dit voornamelijk op gemeenteniveau in beeld.

Bevolking

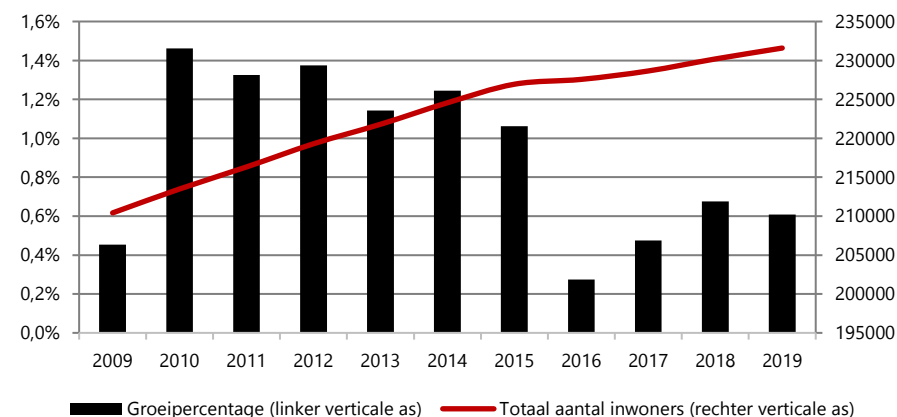
Per 1 januari 2019 zijn Groningen, Haren en Ten Boer gefuseerd en telden samen bijna 231.600 inwoners. Sinds 2009 is dit aantal toegenomen met ruim tien procent, van 210.413 naar 231.589 inwoners. In het jaar 2017-2018 groeide de bevolking met 0,7 procent (1.543 personen). Het afgelopen jaar viel de groei met 0,1 procentpunt lager uit (1.400 personen). Figuur 1 toont de (groei)cijfers. Over 2018 was er sprake van een negatief binnenlands migratiesaldo (-968) en een positief buitenlands migratiesaldo (+1.905), resulterend in een totaal migratiesaldo van +937. Dit migratieoverschot in 2018 verklaart bijna 67 procent van de bevolkingstoename in het jaar 2018-2019.

Geboorte en sterfte

Vruchtbaarheidscijfers laatste decennium

In de afgelopen tien jaar is het totale vruchtbaarheidscijfer (het gemiddelde aantal kinderen per vrouw in de vruchtbare leeftijd) gedaald van 1,43 in 2009 naar 1,18 in 2018. Het aantal geboorten per 100 vrouwen van 20 tot 25 jaar, daalde van 1,6 in 2009 naar 1,0 in 2018. Bij de 25- en 30-jarige vrouwen daalde het aantal geboorten per 100 vrouwen het sterkst van 7,6 in 2009 tot 5,5 in 2018.

Figuur 1 Bevolkingsomvang, groeipercentage bevolking, gemeente Groningen, 2009-2019

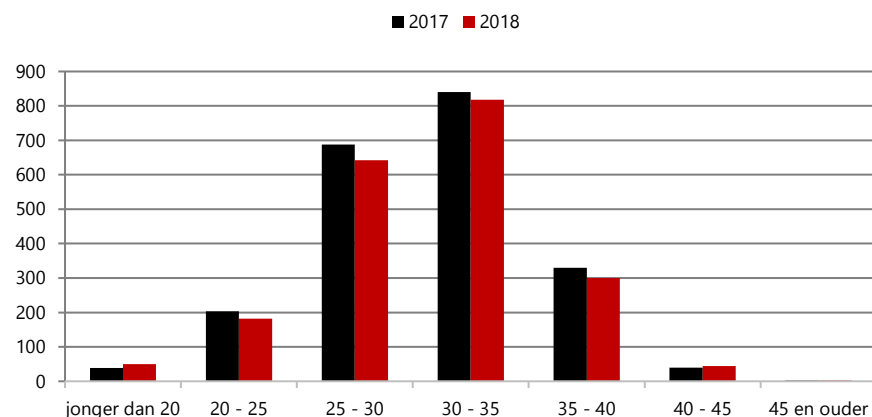
Jong moeder worden iets populairder

In 2018 zijn er in de gemeente Groningen 2.038 kinderen geboren. Qua absolute aantallen, 197 geboorten, (en ook relatief gezien) werden de meeste baby's geboren in de wijk Oud-Noord, gevolgd door de wijk Helpman e.o. (189).

De gemiddelde leeftijd van de vrouw bij de geboorte van een kind schommelt de laatste tien jaren rond de 30 jaar. Maar uit figuur 2 blijkt dat rond je twinstigste kinderen krijgen het afgelopen jaar iets populairder is geworden. Uit de geboortecijfers (figuur 2) van 2018 blijkt verder dat het aantal geboorten bij vrouwen van 35 tot 40 lager is dan een jaar eerder (-30). In de leeftijdsgroep 25 tot 30 jaar nam het aantal geboorten het sterkst af (-46).

Van de kinderen die vorig jaar geboren werden, had ruim 57 procent een 30-plusser als moeder. Dit percentage schommelt het afgelopen decennium rond de 55 procent.

Figuur 2 Geboorten naar leeftijd moeder in 2017 en 2018

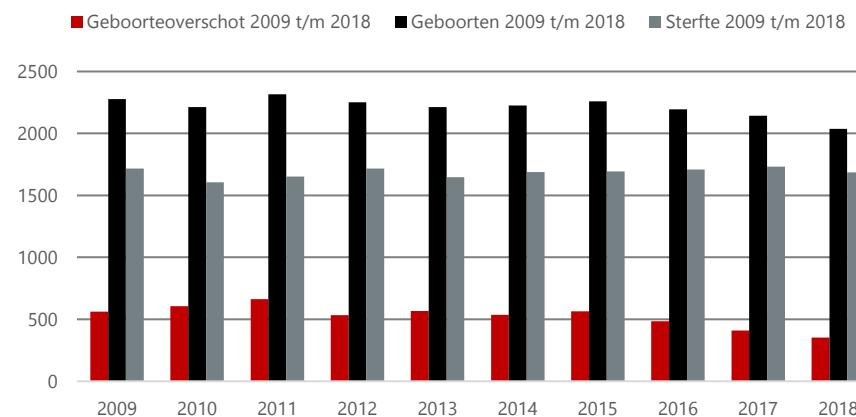
Sterfte 2018

In 2018 zijn er 1.382 Groningers overleden. In de afgelopen tien jaar was ruim 80 procent van de overledenen bij het overlijden ouder dan 65 jaar. De meest voorkomende sterfteleeftijd lag in dezelfde periode tussen de 83 en 90 jaar.

Geboorteoverschot

Het geboorteoverschot is het verschil tussen het aantal levend geboren kinderen en het aantal sterfgevallen. In figuur 3 is de ontwikkeling van het jaarlijkse geboorteoverschot tussen 2009 en 2018 weergegeven en hoe deze ontwikkeling is te verklaren door het aantal geboortes en sterftes. De dalende trend in het geboorteoverschot is vanaf 2011 ingezet. Uit figuur 3 blijkt dat dit komt door zowel een daling van het aantal geboortes als een lichte toename van het aantal sterftes.

Figuur 3 Geboorteoverschot 2009 tot en met 2018: saldo geboorte en sterfte

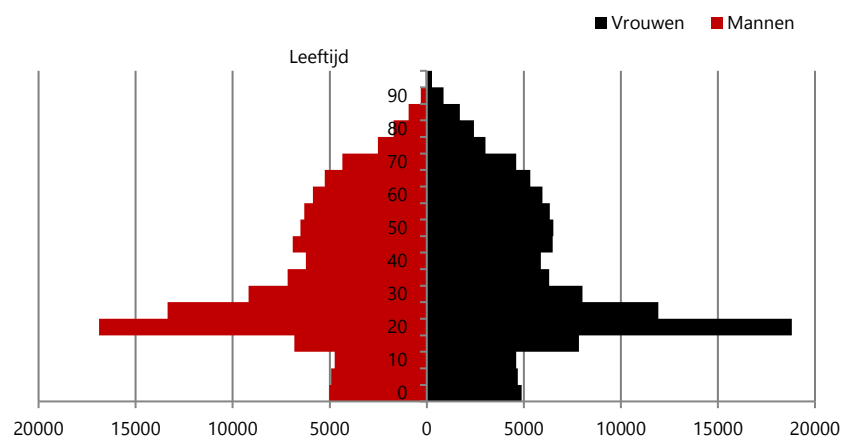
Bevolking naar leeftijd en geslacht

Aantal inwoners naar leeftijd

Figuur 4 toont de leeftijdsopbouw op 1 januari 2019: de data uit de BRP van de gemeente Groningen laat zien dat het aantal vrouwen van 75 jaar en ouder anderhalf keer hoger is dan het aantal mannen. Opvallend zijn de pieken bij de 20-24 jarigen, zowel bij de mannen als bij de vrouwen. De reden hiervoor is dat Groningen als gemeente met hoger onderwijs relatief veel jongeren trekt.

Tabel 1 biedt een overzicht van de Groningse bevolking naar leeftijd over de afgelopen decennia. We kunnen hier zien dat het aantal inwoners tussen de 20 en 35 jaar met bijna 13.000 is toegenomen. In de leeftijdscategorie 35 tot 50 jaar is het aantal inwoners echter gedaald met ruim 2.400. Het aantal 65-plussers is de afgelopen decennia met bijna 7.200 fors gestegen.

Figuur 4 Leeftijdsopbouw gemeente Groningen in 2019

Tabel 1 Bevolking naar leeftijdsgroep op 1 januari (2009-2019)

Leeftijdsgroepen	0-20	20-35	35-50	50-65	65+	Totaal
2009	42717	65218	41388	34898	26192	210413
2010	43216	66940	41038	35725	26568	213487
2011	43438	68692	40897	36365	26925	216317
2012	43774	70806	40577	36320	27815	219292
2013	44137	72250	40260	36458	28693	221798
2014	44620	73754	40144	36588	29452	224558
2015	44824	75110	39834	36968	30207	226943
2016	44087	75677	39709	37282	30811	227566
2017	43908	76372	39332	37469	31565	228646
2019	43914	77155	39087	37650	32383	230189
2019	43544	78175	38983	37513	33374	231589
2008 t.o.v. 2018	827	12.957	-2.405	2.615	7.182	

Op 1 januari 2019 zijn 78.175 inwoners van Groningen tussen de 20 en 35 jaar

Leeftijdsopbouw per wijk/gebied

In deze alinea gaan we in op opmerkelijke leeftijdssamenstellingen van de bevolking in bepaalde wijken/gebieden op 1 januari 2019.

Het gebied Glimmen-Onnen-Noordlaren heeft, met ongeveer 2.600 inwoners, relatief gezien de meeste 50-plussers: ruim 54 procent is 50 jaar of ouder. In de wijk Centrum is het aandeel 20-35-jarigen het hoogst van de gehele gemeente: bijna twee op de drie bewoners behoort tot deze leeftijdscategorie. Vooral de wijken Oud-Noord, Oud-West en Oud-Zuid blijken zeer in trek bij de 20- tot en met 34-jarigen: de helft van de bewoners behoort tot deze leeftijdscategorie. De samenstelling van de bevolking naar leeftijd in de wijk Noordwest is vergelijkbaar met de samenstelling op gemeenteniveau: 20 procent is tussen de 0 en 20 jaar en één op de drie bewoners is tussen de 20 en 35 jaar. Ruim 30 procent van de bewoners is ouder dan 50 jaar.

Migratiebewegingen

Migratiesaldo totaal

De ontwikkeling van het totale migratiesaldo in de afgelopen tien jaar verschilt sterk van jaar op jaar. Dit is voornamelijk veroorzaakt door de schommelingen in het binnenlands migratiesaldo, zie figuur 5. In 2015 lag het totale migratiesaldo historisch laag op 190. Tot 2018 nam dit saldo toe tot bijna 1.240 en liep het in 2018 weer terug tot bijna 940.

Binnenlands migratiesaldo

Het binnenlandse migratiesaldo is het saldo van verhuizingen van mensen naar de gemeente en verhuizingen vanuit de gemeente naar elders binnen-Nederland. Het binnenlands migratiesaldo is voor Groningen tussen 2015 en 2018 voor het grootste gedeelte negatief (zie figuur 5): -778 in 2015, -692 in 2016 en -968 in 2018. Een uitzondering hierop was het jaar 2017 waarin er sprake was van een klein positief saldo (+64). In dezelfde periode kende Groningen een oplopende vestigingsstroom tot en met 2017 met een terug-

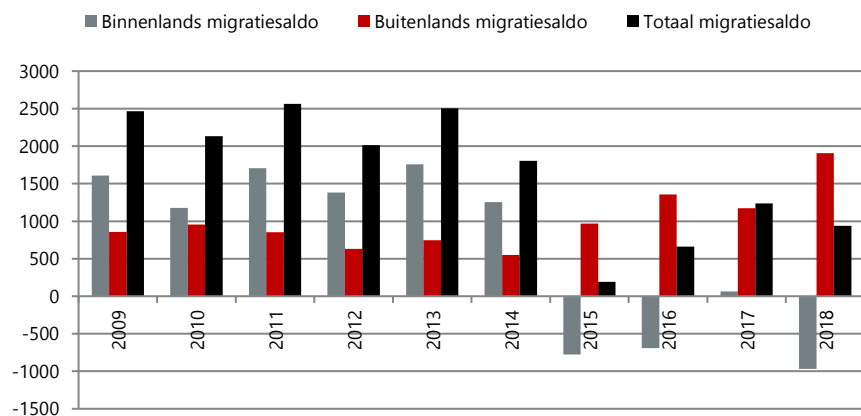
val in 2018 tot bijna 13.800. Ondanks een oplopende vestigingsstroom in de afgelopen jaren hangt een negatief binnenlands migratiesaldo vooral samen met een groter binnenlands vertrek.

Bij de uitsplitsing van het binnenlands migratiesaldo naar leeftijdsklassen komt naar voren dat Groningen in de periode 2009 tot en met 2018 alleen in de leeftijdscategorie 15 t/m 19 jaar een vestigingsoverschot kende: er kwamen meer mensen binnen dan er vertrokken (zie figuur 6). Vanaf 2014 daalde dit migratiesaldo naar lagere waarden, als gevolg van een daling van het aantal vestigers (zie figuur 7).

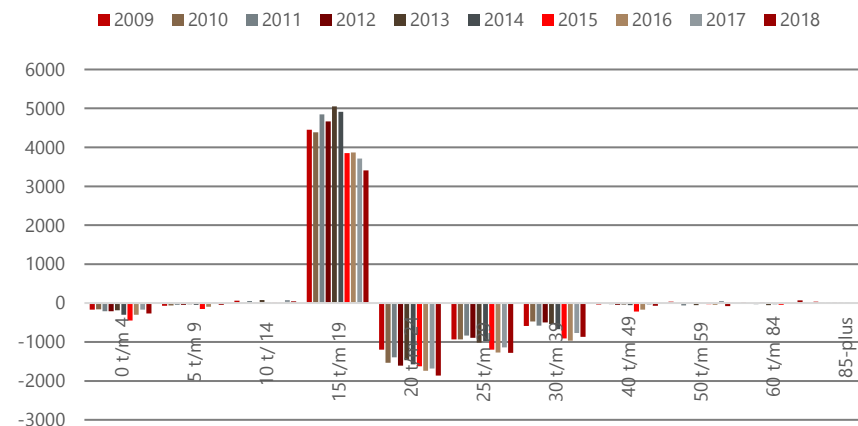
Buitenlands migratiesaldi afgelopen tien jaar positief

In Groningen is het aantal internationale immigranten opgelopen van 4.318 in 2009 tot 6.969 in 2018. Het aantal emigranten daarentegen is in dezelfde periode opgelopen van 3.459 naar 5.064. Het buitenlandse migratiesaldo is hierdoor in de afgelopen tien jaar positief tot ruim 1.900 in 2018 (zie figuur 5).

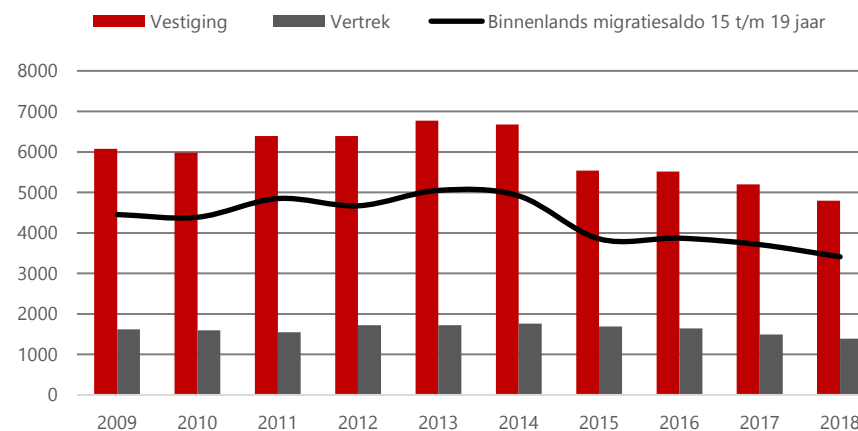
Figuur 5 Migratiesaldo binnen- en buitenlands, gemeente Groningen, 2009-2019

Figuur 6 Binnenlands migratiesaldo, gemeente Groningen, 2009 tot en met 2018

Figuur 7 Binnenlands migratiesaldo, 15 tot en met 19 jarigen, 2009 tot en met 2018

Ontwikkeling aantal huishoudens 2009-2019

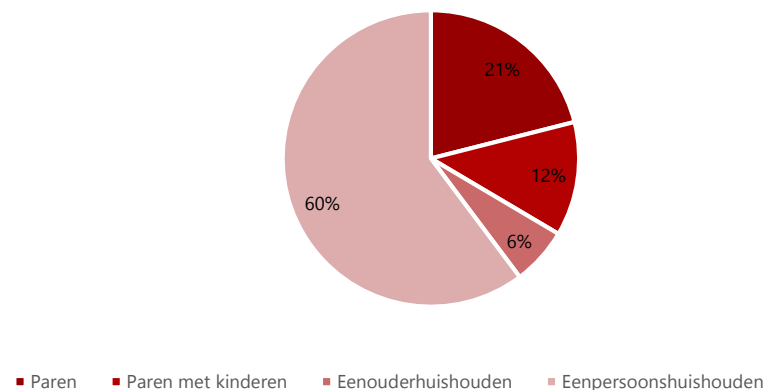
Voor de analyses van de huishoudens zijn cijfers uit de oude gemeenten Groningen, Haren en Ten Boer, voor de periode 2009-2019, omgerekend naar cijfers in de nieuwe gemeenteindeling.

In het afgelopen decennium is het aantal huishoudens van de voormalige gemeenten Groningen, Haren en Ten Boer samen, gegroeid van ongeveer 121.900 huishoudens in 2009 tot ruim 137.500 op 1 januari 2019. Ruim 70 procent van deze stijging werd bepaald door de stijging in het aandeel 'Eenpersoonshuishoudens', gevolgd door een stijging in het aandeel 'Paren'.

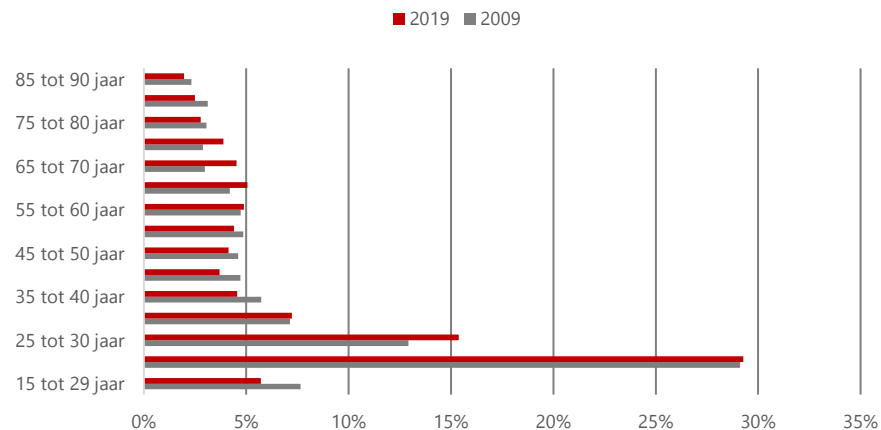
Begin 2019 wonen er in de nieuwe gemeente Groningen gemiddeld 1,68 personen per huishouden, zie tabel 2. Dit komt vooral doordat er relatief veel alleenstaanden in Groningen wonen als gevolg van het hoge aandeel studenten.

Op 1 januari 2019 behoort 60,2 procent van de huishoudens (ruim 82.880 huishoudens) tot een 'Eenpersoonshuishouden' (zie figuur 8), in 2009 was dat nog 58,6 procent. Naast studenten, wonen personen in de leeftijdsgroepen 25- tot 30-jarigen en 65- tot 70-jarigen vaker alleen dan tien jaar terug: in deze leeftijdscategorieën steeg het aandeel 'Eenpersoonshuishoudens' het hardst (zie figuur 9). Het lijkt erop dat meer jonge en oudere alleenstaanden en tweepersoonshuishoudens, het wel of niet doorzetten van de gezinsverdunding (en hiermee de toekomstige gemiddelde woningbezetting) bepalen.

Figuur 8 Huishoudens naar type, 1 januari 2019

Figuur 9 Eenpersoonshuishoudens per leeftijdscategorie, 2009-2019

Tabel 2 Bevolking, huishoudens, gemiddelde huishoudgrootte,
2009 t/m 2019 (stand 1 januari)

Jaar	Bevolking	Huishoudens	GHG
2009	210413	121914	1,73
2010	213487	124129	1,72
2011	216317	126221	1,71
2012	219292	128909	1,70
2013	221798	130950	1,69
2014	224558	133413	1,68
2015	226943	135791	1,67
2016	227566	136155	1,67
2017	228646	136349	1,68
2018	230189	136852	1,68
2019	231589	137595	1,68

GHG: Gemiddelde HuishoudGrootte

3. Bevolkingsprognose 2019-2039

Prognoses beschrijven de meest waarschijnlijke toekomstige ontwikkelingen op basis van trends uit het verleden. Voor de bevolkingsprognose 2019-2039 zijn factoren geïsoleerd die bepalend kunnen zijn voor prognoses van de omvang en samenstelling van de bevolking. Deze zijn geboorte, sterfte, binnenlandse en buitenlandse migratie en de ontwikkeling in het aantal woningen. In de bevolkingsprognose worden de effecten van deze factoren doorberekend. De uitkomsten worden bepaald door de ingevoerde gegevens en (gekwantificeerde) veronderstellingen.

Veronderstellingen voor de bevolkingsprognose

De gemeente stelt in samenwerking met projectontwikkelaars, woningbouwcorporaties en andere bouwers een woningbouwprogramma vast voor de komende jaren. Het schatten van een woningbouwprogrammering is echter niet eenvoudig, omdat de vaak niet beïnvloedbare factoren (economische ontwikkelingen, individualisering, vergrijzing en gezinsverdunding) hierop, moeilijk te bepalen zijn. In de nieuwste bevolkingsprognose hebben we de ambities van The Next City doorvertaald. Dit impliceert een versnelling van de woningbouwproductie in bepaalde gebieden en een totale bouw van bijna 21.200 woningen tot 2039.

De ontwikkeling van het aantal woningen oefent een sterke invloed uit op de (waarschijnlijke) toekomstige ontwikkeling van het inwonertal van de gemeente Groningen. In het prognosemodel nemen we dan ook aan dat hoe meer woningen gebouwd worden, des te meer ruimte er is voor bevolkingsgroei. Naast veronderstellingen over het aantal woningen, hebben we veronderstellingen voor de toekomst opgesteld voor geboorte, sterfte, en buitenlandse- en binnenlandse migratie.

Bevolkingsontwikkeling; verschillende richtingen denkbaar

Bevolkingsontwikkelingen worden grotendeels bepaald door geboorte, sterfte, immigratie en emigratie. Geboorte- en sterftecijfers en interregionale en intergemeentelijke verhuisstromen zijn niet eenvoudig te voorspellen. Deze hangen namelijk sterk samen met sociaal-culturele en economische ontwikkelingen. Bevolkingsprognoses zijn daarom met onzekerheden omgeven. Dit maakt voorspellen, vooral op een langere termijn, erg lastig. Zeker voor een gemeente als Groningen die met zijn grote studentenbevolking extra veel voor deze ontwikkelingen gevoelige dynamiek kent. Prognoses hebben daarom steeds meer het karakter van een vooruitberekening van de trends, zonder dat daarbij met zekerheid gesteld kan worden dat die ook de meest waarschijnlijke ontwikkeling aangeven. Er zijn ook andere richtingen denkbaar.

In deze paragraaf beschrijven we de uitkomsten van de bevolkingsprognose voor de periode van 2019 tot 2039 op gemeente- en gebiedsniveau.

Bevolkingsprognose 2019-2039 op gemeenteniveau

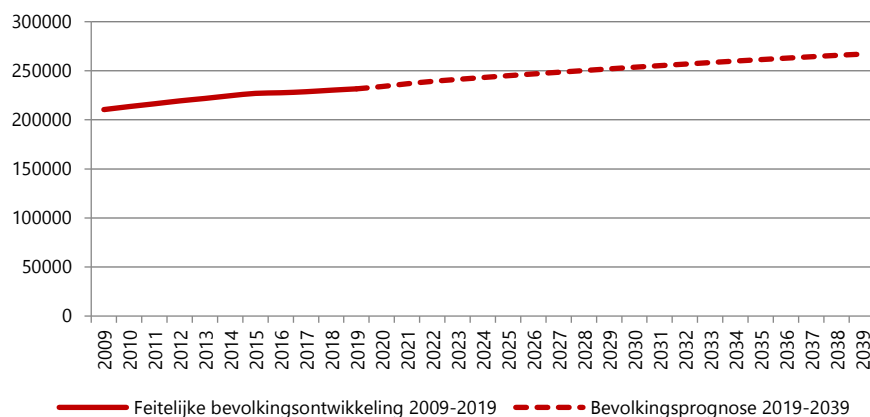
Groei inwonertal na 2023 minder hard

Figuur 10 laat een mogelijke bevolkingsontwikkeling in de gemeente Groningen tot 2039 zien. Door de ontwikkelingen van geboorte, sterfte, binnenlands en buitenlands migratiesaldo en het aantal woningen zal de groei van de Groninger bevolking de komende twee decennia verzwakken (+9- en +6 procent) en valt daarmee lager uit dan de bevolkingsgroei van het afgelopen decennium (+10 procent).

Het inwonertal groeit in de periode 2019 tot en met 2022 jaarlijks met gemiddeld 1 procent. In de periode 2023-2038 groeit het inwonertal jaarlijks met gemiddeld 0,6 procent. De verwachte ontwikkeling van het aantal wo-

ningen in de periode 2022 tot en met 2038 is gemiddeld bijna 3,5 keer lager in vergelijking met de periode 2019 tot en met 2021. Dit kan een verklaring zijn waarom het inwonertal vanaf 2023 jaarlijks minder hard groeit, aangezien het effect van de ontwikkeling van het aantal woningen op de bevolkingsontwikkeling in relatieve zin afneemt.

Figuur 10 Verwachte ontwikkeling bevolking gemeente Groningen, 2009-2039

Vergelijking twee scenario's

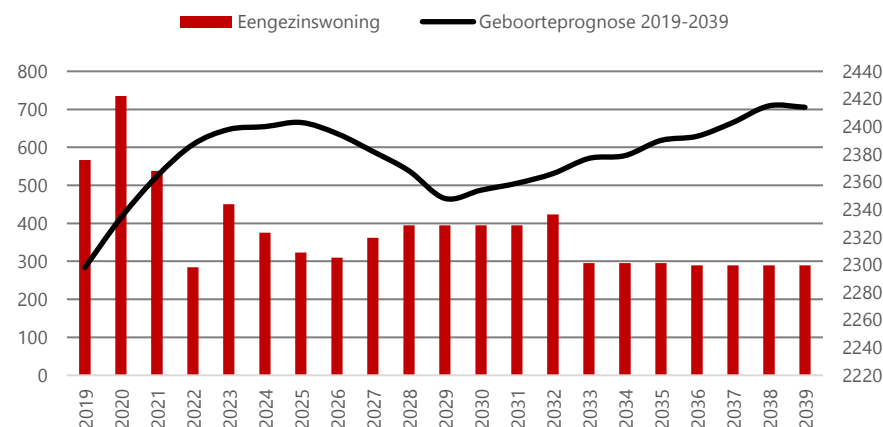
Bij het maken van de bevolkingsprognose is naast het Next City scenario ook uitgegaan van het trendscenario. Dit scenario heeft het karakter van een extrapolatie van de ontwikkelingen in de voorgaande tien jaren waardoor een bouw van ruim 19.800 tot 2039 wordt verondersteld. Beide scenario's leiden tot prognoses waartussen de verschillen op gemeente- en wijk/gebiedsniveau klein zijn.

Geboorteprognose

Het aantal geboorten zal volgens de geboorteprognose oplopen van 2.040 in 2018 tot 2.415 in 2038. De stijgingen en dalingen weerspiegelen de schommelingen in het aantal op te leveringen woningen, met name

eengezinswoningen, zie figuur 11. Voor de komende 20 jaar is gepland dat ruim de helft van de op te leveren woningen een eengezinswoning is. Meer eengezinswoningen kan betekenen dat huishoudens woonachtig in dit type woning eerder geneigd zijn tot gezinsuitbreiding. In het prognosemodel hebben we in dit kader ook aangenomen dat oplevering van eengezinswoningen vertraagd doorwerkt in de toekomstige ontwikkeling van geboorten. De doorrekening van deze aanname is zichtbaar in de cijfers van de geboorteprognose (zie figuur 11).

Figuur 11 Verwachte ontwikkeling bevolking t.o.v. verwachte oplevering eengezinswoningen, gemeente Groningen, 2019-2039

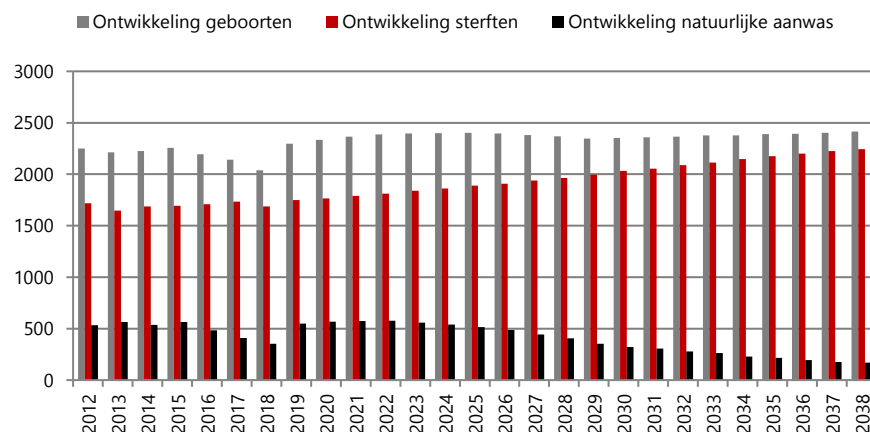

Jaarlijkse afname geboorteoverschot

Uit figuur 12 blijkt dat er in Groningen de komende twintig jaar (2019 tot en met 2038) sprake zal zijn van een structureel geboorteoverschot (=natuurlijke aanwas). De hoogte van het geboorteoverschot neemt echter in de prognoseperiode jaar op jaar af van ruim 550 in 2019 naar bijna 170 in 2038.

We constateren dat de trend van de afgelopen vijf-zes jaar zich in eerste instantie herhaalt. In het begin van de prognoseperiode zal naar verwachting het aantal geboorten relatief harder stijgen dan het aantal sterften. Op termijn blijkt uit een sterfteprognose dat jaarlijks, als gevolg van de vergrijzing, er steeds meer mensen zullen sterven. De geboorte- en sterfteprognose tonen dat de toename in het aantal overledenen jaarlijks sterker zal zijn dan de toename in de geboorte, waardoor er sprake zal zijn van een dalende trend in het geboorteoverschot.

Figuur 12 Ontwikkeling geboorten, sterften, natuurlijke aanwas, gemeente Groningen, 2019 tot en met 2038

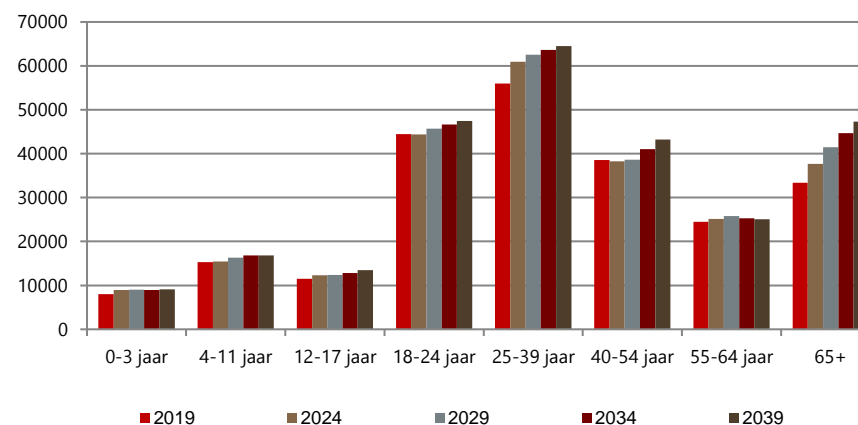

Prognose naar leeftijdscategorie: de vergrijzing zet door

Figuur 13 laat zien dat het aantal 65-plussers tot 2038 in absolute aantallen het meeste zal toenemen (+14.000). Het oplopende aantal 65-plussers zorgt ervoor dat de grijze druk, de verhouding tussen het aantal personen van 65 jaar of ouder en het aantal personen van 20 tot 65 jaar, de komende jaren toeneemt. Momenteel is de grijze druk 21,5 procent en rond 2039 zal dat naar verwachting 28 procent zijn. Dat betekent dat begin 2039 voor iedere

65-plusser ruim 3,5 potentieel werkenden zijn. Landelijk zal dit percentage naar verwachting 48 procent zijn (CBS Statistische trends, 2019).

Figuur 13 Verandering bevolkingsomvang per leeftijdsgroep, 2019-2039

Migratieprognose

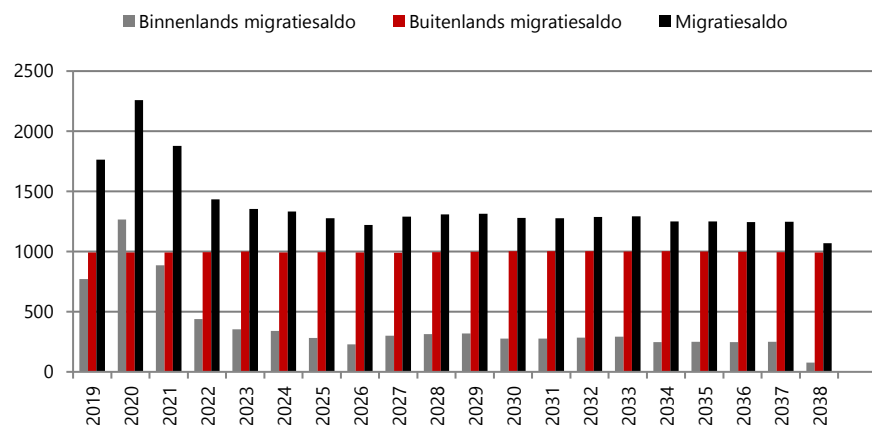
Op figuur 5 (zie pagina 6) is te zien dat het migratiebeeld van de afgelopen tien jaar wordt gekenmerkt door forse schommelingen. Deze (sterk) fluctuerende feitelijke migratieontwikkelingen zijn van jaar op jaar lastig in te schatten. Met het maken van een prognose van het binnen- en buitenlandse migratiesaldi hebben we daarom geprobeerd een meer structureel (gemiddeld) beeld te schetsen.

Tot aan 2039 voorzien we een gemiddelde instroom van bijna 22.450 personen per jaar en een gemiddelde uitstroom van ruim 21.130 personen. Gemiddeld verwachten we dus een jaarlijks vestigingsoverschot van ruim 1.300. De vestiging zal het hoogst zijn in de leeftijd van 17- tot en met 24 jaar, het vertrek zal het hoogst zijn in de leeftijdscategorie 21- tot en met 24-jarigen.

Ontwikkeling binnenlands migratiesaldo korte termijn: 2019 tot en met 2022

Figuur 5 (pagina 6) laat voor de periode 2015 tot en met 2018 een duidelijk negatief binnenlands migratiesaldo zien. In de prognoseperiode wordt echter een structureel positief binnenlands migratiesaldi verwacht (zie figuur 14). Opvallend zijn de (sterk) positieve saldi in de periode 2019 tot en met 2022. Het lijkt erop dat de huidige woningbouwplanning in de periode 2019 tot en met 2021 vooral gericht is op de verwachting van een versnelde instroom van jongeren (studenten) en starters waardoor ruime bevolkingsgroei in de periode 2019 tot en 2022 plausibel klinkt. Hierbij is het effect van een onderliggende aanname voor de prognose 'hoe meer woningen gebouwd worden, des te meer ruimte er is voor bevolkingsgroei', zichtbaar.

Figuur 14 Prognose migratiesaldi (binnen- en buitenlands), gemeente Groningen, 2019-2039

Ontwikkeling buitenlands migratiesaldo 2019-2039

Van de demografische componenten is de buitenlandse migratie (het verschil tussen de buitenlandse vestiging en het buitenlands vertrek) erg lastig te voorspellen. De ontwikkeling van bijvoorbeeld politieke toestanden en economie in andere landen laten zich namelijk moeilijk doorberekenen in

een prognose. Voor de prognose van de buitenlands migratiesaldi volgen we daarom de lijn van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) voor de landelijke prognoses. Deze aannames zijn namelijk breed onderbouwd en afgestemd met experts.

Het buitenlands migratiesaldo was in de gemeente Groningen de afgelopen tien jaar gemiddeld 1000 (zie figuur 5, pagina 6). In deze prognose volgen we de landelijk trend van het CBS en verwachten dat deze trend zich gaat doorzetten vanwege een blijvende stijging van de instroom buitenlandse studenten: het buitenlands migratiesaldo zal zich in de prognoseperiode stabiliseren rond de 1000 personen per jaar (zie figuur 14).

Bevolkingsprognose 2019-2039 op gebieds- en wijkniveau

Per 1 januari 2019 bestaat de nieuwe gemeente Groningen uit 15 wijken van de voormalige gemeente Groningen en de dorpen van de voormalige gemeenten Haren en Ten Boer. Zoals eerder vermeld (zie pagina 3) zijn bepaalde dorpen samengevoegd tot een gebied.

Meer groei door woningbouw

Volgens de woningbouwprogrammering van de gemeente Groningen, zal er de komende twintig jaar weer meer worden bijgebouwd. De totale woningvoorraad groeit tot 2039 met 21.164 (eenheid woningvoorraad: adresniveau).

Gebieden/wijken waar veel nieuwe woningen gebouwd worden, groeien het sterkst. De toename in de bevolking zal naar verwachting het grootst zijn in de wijk Meerstad e.o. (ruim 10.800). Motor achter deze groei is de forse woningbouwtaakstelling van de gemeente voor deelgebied Meeroevers (+5.245). In Nieuw-West zal de toename in de bevolking ook groot zijn (+7.757). Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een geschatte woningtoename (+3.680) in drie deelgebieden van deze wijk: de Friesestraatweg, Reitdiep en De Held. De wijk Zuidoost zal relatief het sterkst groeien, mede

als gevolg van een geschatte woningtoename van 1.650 in deelgebied Eemskanaal. Zie tabel 3 voor meer cijfers en informatie.

Tabel 3 Toename woningvoorraad, bevolking (absoluut, relatief), wijk, 2019-2039

Toename in	Woningvoorraad	Bevolking (absoluut)	Dichtheid per wooneenheid
Meerstad e.o.	5.245	10.779	2,06
Nieuw-West	3.852	7.757	2,01
Zuidoost	1.891	5.391	2,85
Hoogkerk e.o.	2.240	3.611	1,61
Centrum	1.136	1.813	1,60
Oosterparkwijk	1.287	1.405	1,09

Wijk Meerstad e.o. populair bij gezinnen

De inschatting is dat de wijk Meerstad e.o. in 2039 populair zal zijn bij gezinnen (zie tabel 4): ongeveer één op de vier inwoners zal tussen de 30 en 50 jaar oud zijn en bijna 30 procent zal jonger dan 20 jaar zijn. De verwachting is dat Centrum veel jongeren en jongvolwassenen zal blijven trekken: in 2039 zal ruim 55 procent van de inwoners daar tussen de 20 en 35 jaar oud zijn. In de wijken Oud-Noord, Oud-West en Oud-Zuid is de verwachting dat over twintig jaar ongeveer de helft van de inwoners tussen de 20 en 35 jaar zijn.

Vergrijzing op gebieds- en wijkniveau

De gebieden Glimmen-Onnen-Noordlaren, Haren-West e.o., Ten Boer e.o. en de wijk Zuidwest zullen in 2039 de meest vergrijzde gebieden van Groningen zijn met een verwacht aandeel 65-plussers van ongeveer 30 procent. In de gebieden Haren-Oost e.o., Helpman e.o., Meedorpen, Noorddijk e.o. en Ten Post e.o. is de verwachting dat bijna één op de vier inwoners ouder is dan 65 jaar. De vergrijzing zal ook de komende twintig jaar een relatief zwaar stem-

pel drukken op de wijken Nieuw-West, Noordoost en Noordwest,: ongeveer één op de vijf inwoners is dan 65 jaar of ouder.

In Tabel 4 leest u meer over de verwachte bevolkingssamenstelling naar leeftijd van de gebieden en wijken op 1 januari 2039.

Tabel 4 Bevolkingssamenstelling naar leeftijd, gebieds- en wijkniveau, 1 januari 2039

Leeftijdsgroepen	0 t/m 19	20 t/m 34	35 t/m 49	50 t/m 64	65-plus
Centrum	13%	56%	10%	8%	12%
Glimmen-Onnen-Noordlaren	17%	13%	14%	24%	31%
Haren-Oost e.o.	22%	14%	19%	21%	25%
Haren-West e.o.	22%	14%	19%	17%	29%
Helpman e.o.	18%	22%	19%	17%	23%
Hoogkerk e.o.	23%	22%	19%	18%	18%
Meedorpen	19%	16%	18%	22%	26%
Meerstad e.o.	29%	17%	24%	17%	14%
Nieuw-West	22%	24%	19%	17%	19%
Noorddijk e.o.	20%	18%	19%	19%	24%
Noordoost	20%	19%	19%	22%	21%
Noordwest	19%	29%	18%	13%	21%
Oosterparkwijk	16%	43%	18%	12%	11%
Oud-Noord	18%	49%	19%	8%	6%
Oud-West	16%	51%	14%	8%	11%
Oud-Zuid	15%	54%	14%	7%	10%
Ten Boer e.o.	21%	16%	17%	19%	27%
Ten Post e.o.	18%	20%	17%	21%	24%
Zuidoost	18%	29%	18%	18%	17%
Zuidwest	15%	21%	17%	18%	28%
Gemeente	19%	32%	17%	14%	18%

4. Huishoudenprognose 2019 tot 2039

De huishoudensprognose beschrijft de verwachte toekomstige ontwikkeling van de bevolking naar huishoudenspositie, en van huishoudens naar type en grootte. De huishoudensprognose die voor de gemeente Groningen is opgesteld hangt samen met de gemeentelijke bevolkingsprognose. In deze paragraaf beschrijven we de belangrijkste uitkomsten uit de huishoudensprognose 2019-2039.

Toename alleenstaanden belangrijkste oorzaak van toename huishoudens

De verwachting is dat het aantal huishoudens tussen 2019 en 2039 met bijna 23.100 zal toenemen van ruim 137.500 naar bijna 160.600. Deze toename tot 2039 wordt grotendeels veroorzaakt door de alleenstaanden: bijna 70 procent van de totale toename in het aantal huishoudens is toe te schrijven aan de toename in het aantal 'Eenpersoonshuishoudens'. De verwachting is dat het aantal 'Eenpersoonshuishoudens' zal groeien van de huidige 82.841 naar 98.677 op 01-01-2039 (+ bijna 15.836).

De toename in het aantal huishoudens hangt voor een deel samen met de bevolkingsgroei, zie figuur 15. Volgens het Next City scenario zal het aantal huishoudens de komende twintig jaar blijven stijgen, zij het minder hard dan in de afgelopen tien jaar. Het aantal inwoners zal in dezelfde prognoseperiode toenemen met bijna 35.360, hetgeen een stijging betekent van ruim vijftien procent. De toename van het aantal huishoudens is met bijna zeven-tien procent twee procentpunten hoger dan de bevolkingsgroei.

Eenpersoonshuishoudens, eenouderhuishoudens en paren

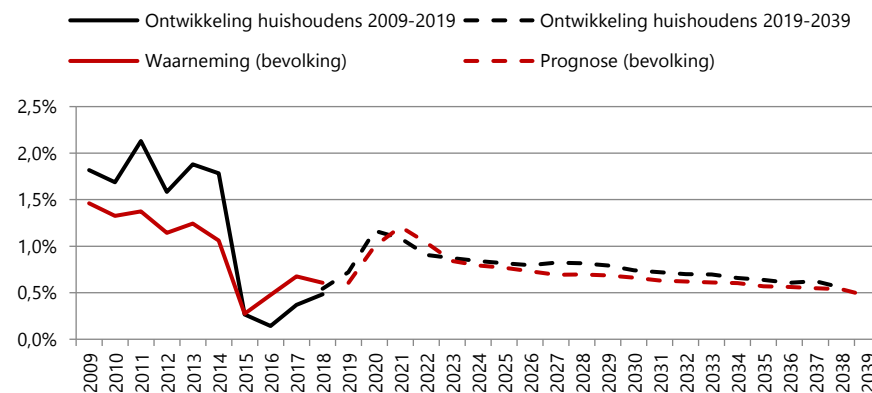
Figuur 16 toont de verwachte ontwikkeling van het aantal huishoudens naar type. Het aantal eenpersoonshuishoudens zal een groei doormaken van de huidige 82.841 naar 98.677 op 1 januari 2039 (+15.836). Begin 2019 was ruim zestig procent van de huishoudens een eenpersoonshuishouden. Vooruitkijkend in 2038 blijft dit aandeel bijna onveranderd (ruim 61 procent).

Het aantal huishoudens dat wordt gevormd door één ouder met minimaal één thuiswonend kind zal volgens de huidige prognose toenemen van 8.614 in het jaar 2019 tot ruim 10.866 in 2038.

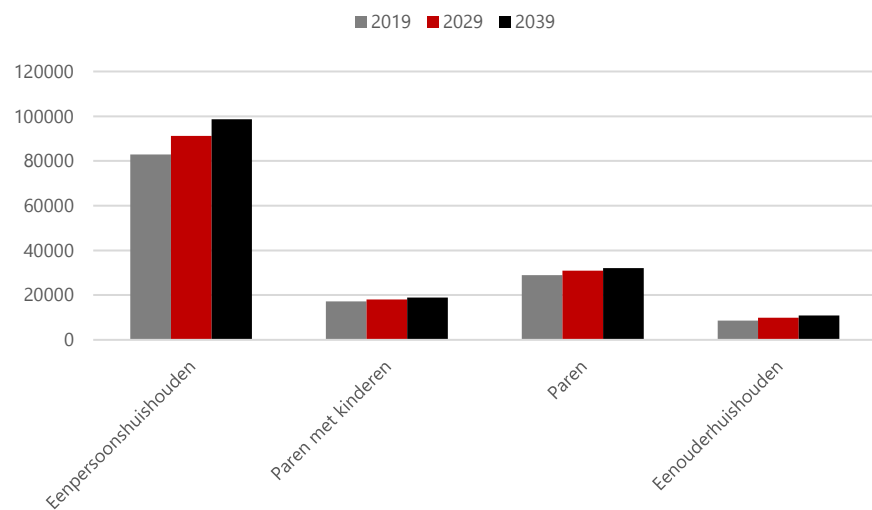
In periode 2019-2039 is de verwachting dat het aantal meerpersoonshuishoudens in vergelijking met de eenpersoonshuishoudens gering stijgt met bijna 7.240. Meerpersoonshuishoudens zullen vaker bestaan uit het huishoudtype 'Paren': hun aantal groeit tot ongeveer 32.000 op 01-01-2039.

Een huishouden bestond begin 2019 uit gemiddeld 1,68 personen en zal de komende twintig jaar rond hetzelfde schommelen.

Figuur 15 Procentuele groei huishoudens en bevolking, gemeente Groningen, 2009-2039

Figuur 16 Aantal huishoudens naar type, 2019, 2029 en 2039

Colofon

Demografische ontwikkelingen gemeente Groningen 2019-2039

Auteurs:

Narly Rambharos

Opdrachtgever:

Gemeente Groningen

Uitgave:

OIS Groningen

T (050) 367 56 30
E ois@groningen.nl
I www.oisgroningen.nl
 [@basisvoorbeleid](https://twitter.com/basisvoorbeleid)

BASIS VOOR BELEID

